

НАРЕДБА № 1 ОТ 6 ЯНУАРИ 2011 Г. ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА "ПОМОЩНИК В СТРОИТЕЛСТВОТО"

В сила от 21.01.2011 г.

Издадена от Министерството на образованието, младежта и науката

Обн. ДВ. бр.7 от 21 Януари 2011г.

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя Държавното образователно изискване (ДОИ) за придобиването на квалификация по професията 582080 "Помощник в строителството" от област на образование "Архитектура и строителство" и професионално направление 582 "Строителство" съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията 582080 "Помощник в строителството" съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на първа степен на професионална квалификация за специалността 5820801 "Основни и довършителни работи".

Чл. 3. Въз основа на ДОИ по чл. 1 и рамковата програма по чл. 10, ал. 3, т. 1 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват учебен план и учебни програми за обучението по специалността по чл. 2.

Раздел II. Съдържание на Държавното образователно изискване

Чл. 4. (1) С ДОИ по чл. 1 се определят професионалните компетенции в края на обучението по професията, които гарантират на обучаемия възможност за упражняване на професията 582080 "Помощник в строителството".

(2) Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията "Помощник в строителството" определя общата, отрасловата и специфичната задължителна професионална подготовка за професията, както и избираемата подготовка.

(3) Съдържанието на всеки вид задължителна професионална подготовка по ал. 2 включва:

1. необходимите професионални компетенции (знания, умения и професионално-личностни качества);
2. тематичните области, от които се формира съдържанието на учебните предмети/модули.

Чл. 5. С ДОИ по чл. 1 се определят и входящото минимално образователно равнище, описанието на професията, целите на обучението, резултатите от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. Учебните планове и учебните програми за обучение по професията, действащи към влизане в сила на тази наредба, се прилагат до разработване и утвърждаване на учебните планове и учебните програми по чл. 3.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 17, т. 3 във връзка с чл. 16, т. 7 от Закона за народната просвета.

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение към чл. 2

Държавно образователно изискване за придобиване на квалификация по професията "Помощник в строителството"

Професионално направление: _____

582	Строителство
-----	--------------

Наименование на професията: _____

582080	Помощник в строителството
--------	---------------------------

Специалности:	Степен на професионална квалификация:
---------------	---------------------------------------

5820801	Основни и довършителни работи	Първа
---------	-------------------------------	-------

1. Входни характеристики

1.1. Изисквания за входящо минимално образователно равнище за ученици и за лица, навършили 16 години

За придобиване на първа степен на професионална квалификация по професията "Помощник в строителството" от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 ЗПОО (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД-09-413 от 12.05.2003 г., изм. и доп. със Заповед № РД-09-04 от 08.01.2004 г., Заповед № РД-09-34 от 22.01.2004 г., Заповед № РД-09-255 от 09.04.2004 г., Заповед № РД-09-274 от 18.02.2005 г., Заповед № РД-09-1690 от 29.09.2006 г., Заповед № РД-09-828 от 29.06.2007 г., Заповед № РД-09-1891 от 30.11.2007 г., Заповед № РД-09-298 от 19.02.2009 г., Заповед № РД-09-1803 от 29.10.2009

г.) входящото минимално образователно равнище за ученици е завършен шести клас.

За придобиване на първа степен на професионална квалификация по професията "Помощник в строителството" входящото минимално образователно равнище за лица, навършили 16 години, е начален етап на основното образование или успешно завършен курс за ограмотвяване по реда на Закона за насърчаване на заетостта.

1.2. Изисквания за входящо квалификационно равнище или професионален опит

За обучение по професията "Помощник в строителството" с придобиване на първа степен на професионална квалификация не се изисква кандидатите да притежават предишна професионална квалификация или професионален опит.

За обучение по професията "Помощник в строителството" с придобиване на първа степен на професионална квалификация на лица с професионален опит по тази професия се организира надграждащо обучение за усвояване на компетенциите, описани в т. 4, които лицето не притежава.

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Помощникът в строителството с първа степен на професионална квалификация извършва трудови дейности, които изискват използване на ръчен труд, много често съпроводени със значителни физически усилия.

Помощникът в строителството подпомага строителните дейности, като:

- товари, разтоварва и пренася строителни материали, инструменти и оборудване;
- изкопава и подравнява изкопи, като предимно използва ръчни инструменти;
- разбива, кърти бетон, камъни и други материали;
- подпомага издигането, сглобяването и разглобяването на скелета и други строителни конструкции;
- смесва, насипва и разстила бетонови и други строителни смеси;
- използва ръчни колички за събиране и изнасяне на строителните отпадъци от строителната площадка;
- почиства строителната площадка и я подготвя за извършване на други строителни дейности;
- почиства инструменти и инвентар;
- почиства участъци от строителната площадка;
- товари, разтоварва и пренася строителни материали и изделия, инструменти и оборудване, инвентар, строителни отпадъци и др. в рамките на строителната площадка;
- приготвя различни видове бетонна смес и строителни разтвори;
- участва в извършването на основни строителни дейности.

В своята работа помощникът в строителството използва ръчни инструменти (чук, лопата, бормашина, къртачи, количка, въжета); крачни и ръчни превозни средства за транспортиране на хора и товари, лични предпазни средства (каска, маска, очила, работно облекло).

Помощникът в строителството работи предимно на открито на различни строителни обекти, като извършва както основни дейности в строящи се сгради, така и довършителни дейности вътре в тях.

Важни личностни качества за упражняване на професията са сръчност, съобразителност, бърза и точна преценка и правилна реакция при възникване на аварийни ситуации, спазване на изискванията за безопасност, на правилата за противопожарна защита и за опазване на околната среда.

Помощникът в строителството трябва да умеє да поема отговорност за качеството на

извършената работа и за изпълнението ѝ в срок, да носи имуществена и материална отговорност, да работи в екип и да спазва йерархичната подчиненост във фирмата.

Работното време е стандартно, но често е ненормирано поради сезонността на работата, като се налага и работа в почивните и празничните дни.

Помощникът в строителството с първа степен на професионална квалификация може да работи във фирми с предмет на дейност строителство и поддържане на сгради, пътища, язовири и други съоръжения при спазване на изискванията на трудовото законодателство.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Придобилият първа степен на професионална квалификация по професията "Помощник в строителството" може да продължи обучението си за повишаване на квалификацията си по професии от професионално направление "Строителство", ако отговаря на изискванията за минимално входящо образователно равнище. Обучението по част от задължителната професионална подготовка - единна за всички професионални направления, и по отрасловата задължителна професионална подготовка - единна за всички професии от професионално направление "Строителство", се зачита.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД) в Република България, утвърдена със Заповед № 742 от 27.12.2005 г., Заповед № 416 от 08.06.2006 г., Заповед № 884 от 07.11.2006 г., Заповед № 969 от 28.12.2007 г., Заповед № 01/1114 от 30.12.2008 г. на министъра на труда и социалната политика - лицата, придобили първа степен на професионална квалификация по професията "Помощник в строителството", могат да заемат длъжностите 9313-0001 Общ работник, поддържане на сгради, 9313-0002 Общ работник, строителство на сгради, 9312-0001 Варогасач, 9312-0002 Земекопач, 9312-0003 Работник, строителството, 9312-0004 Работник, водни кладенци, 9312-0005 Работник, сонди, 9312-0006 Работник, поддръжка на пътища, 9312-0007 Работник, поддръжка на язовири, 9312-0008 Работник, поддръжка, 9312-0009 Работник, поддържане на железния път и съоръжения, 9312-0010 Работник, проучвателни и земемерни работи, 9312-0012 Работник-копач, канали и изкопи, 9312-0013 Ринач-копач, както и други длъжности, включени при актуализиране на НКПД.

3. Цели на обучението

3.1. Цели на обучението по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава, спазва и прилага правилата за здравословни и безопасни условия на труд;
- познава правата и задълженията си като участник в трудовия процес съгласно Кодекса на труда, разбира договорните отношения между работодател и работник;
- познава и спазва изискванията и разпоредбите на нормативните документи, регламентиращи дейностите в занаятчийското производство;
- участва активно при изпълнение на задачите, съдейства на членовете на екипа и търси помощ от тях, отнася се с чувство на отговорност при изпълнение на задачата, която му е възложена;
- осъществява ефективни комуникации с колеги, клиенти и прекия си ръководител;
- разбира своята роля в дейността на предприятието, съзнава необходимостта от повишаване на квалификацията си.

3.2. Цели на обучението по отрасловата задължителна професионална подготовка - единна за всички професии от професионално направление "Строителство"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава основните строителни материали, тяхното приложение, начините на съхранение и транспорт;

- познава елементите на сградата, тяхната конструкция и изпълнение;
- познава и спазва точно технологичната последователност на операциите за изпълнение на конкретна работа;
- познава основните компоненти на организацията в строителството;
- спазва изискванията и разпоредбите на нормативните документи, регламентиращи дейностите.

3.3. Цели на обучението по специфичната за професията "Помощник в строителството" задължителна професионална подготовка

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- разпознава и използва елементите на обектите, подлежащи на почистване и/или транспортиране;
- познава инструментите и машините за изграждане, експлоатация и ремонт, използвани в строителството, умее да ги пренася и съхранява, както и да използва някои от тях;
- познава, разбира и извършва по предписание технологичните операции за изпълнение на поставените задачи;
- разбира и поема отговорност за качествено и в срок изпълнение на възложената работа.

4. Резултати от ученето

Компетенции	Резултати от ученето Обучаваният трябва да:
Общи за професията "Помощник в строителството"	
<p>1. Спазва здравословните и безопасни условия на труд, осигурява безопасността на другите и опазва околната среда</p>	<p>1.1. Спазва правилата за здравословни и безопасни условия на труд, за противопожарна и аварийна безопасност и защита</p> <p>1.2. Описва вредите, които би нанесла на хората и околната среда проявена небрежност при изпълнение на операции за груб строеж</p> <p>1.3. Разпознава опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа, и причините за възникването им</p> <p>1.4. Работи правилно и безопасно с материали, инструменти и машини</p> <p>1.5. Обезопасява работното си място и използва по предназначение личните предпазни средства</p> <p>1.6. Участва в поставянето на сигнализация за наличие на изкопи, на електрическа, водна, газова и друга инсталация</p> <p>1.7. Използва по предназначение средствата за противопожарна защита</p> <p>1.8. Събира и изхвърля отпадъците от работата</p>

	<p>си на определените за целта места, като спазва изискванията за опазване на околната среда</p> <p>1.9. Оказва долекарска помощ на пострадал при инциденти, причинени от работа с машини и други съоръжения</p>
2. Умее да работи в екип и да спазва йерархичния ред във фирмата	<p>2.1. Разбира икономическите взаимоотношения, свързани с професията, спазва правата и задълженията си като участник в трудовия процес съгласно Кодекса на труда, разбира договорните отношения между работодател и работник</p> <p>2.2. Осъзнава своята роля в дейността на фирмата, спазва изискванията и разпоредбите и осъзнава нуждата от повишаване на квалификацията си</p> <p>2.3. Осъществява комуникация с колеги, с прекия си ръководител и клиентите, като спазва установения йерархичен ред</p> <p>2.4. Изпълнява точно и отговорно задачите, съдейства на членовете на екипа и търси помощ от тях при необходимост</p> <p>2.5. Поема отговорност за качествено и изпълнение в срок на възложената работа</p> <p>2.6. Носи отговорност при липса на материали и неспазване на технологичния ред</p>
3. Товари, разтоварва и пренася строителни материали, инструменти и оборудване	<p>3.1. Разпознава и описва основните строителни материали и инструменти за изкопи, кофражи, армировки, бетониране, зидария</p> <p>3.2. Познава начините за транспорт и изискванията за съхранение на материали и инструменти</p> <p>3.3. Пренася материали и инвентар, без да нарушава целостта и качествата им, сортира ги и ги подрежда</p> <p>3.4. Ползва работните инструменти, като спазва правилата за безопасност</p> <p>3.5. Спазва правилата на фирмата за извършване на товарене и разтоварване на различните видове материали и инструменти</p>
4. Почиства, събира и изнася строителните отпадъци на определените места	<p>4.1. Работи с механизирани и универсални ръчни съоръжения за почистване и транспортиране на строителни материали и отпадъци</p> <p>4.2. Ползва работните инструменти, като спазва</p>

	<p>правилата за безопасност</p> <p>4.3. Почиства инструментите и инвентара след тяхната употреба и ги подрежда на определените места</p> <p>4.4. Почиства, измита и измива строителната площадка от отпадъци, вода, снежна покривка, шума и др.</p> <p>4.5. Почиства транспортните средства при напускане на обекта</p> <p>4.6. След приключване на строителните дейности почиства и измива строителния обект и го подготвя за предаване</p>
5. Подпомага извършването на основни строителни дейности	<p>5.1. Познава изискванията за безопасност при извършване на изкопни работи</p> <p>5.2. Участва при извършване на изкопи, насипва и ги подравнява</p> <p>5.3. Товари, разтоварва и пренася материали на строителната площадка</p> <p>5.4. Помага при подреждане на строителните материали на площадката</p> <p>5.5. Насипва пясък, цимент и други строителни материали в чували и ги подготвя за транспортиране</p> <p>5.6. Подготвя материали и инвентар за кофражи, армировки, зидария и др., декофрира и сортира кофражни елементи</p> <p>5.7. Помага при приготвяне на различни видове бетон и други строителни разтвори и смеси</p> <p>5.8. Участва при къртене и полагане на бетон, строителни разтвори и смеси, зидарии и др.</p>
6. Участва в изпълнението и на други задачи на строителния обект	<p>6.1. Изпълнява помощни и спомагателни работи при всички видове строителни дейности (при приготвяне на строителни разтвори за мазилки, шпакловки, зидарии)</p> <p>6.2. Пренася, монтира, демонтира скелета, кофражи и други строителни конструкции</p> <p>6.3. Нанася кофражно масло и грундира метални конструкции</p>

5. Изисквания към материалната база

5.1. Учебен кабинет

Основното обзавеждане на учебните кабинети за провеждане на обучението по теория на професията включва: учебни маси и столове, учебна дъска и екран, технически средства, а помощното - средства за писане, различни носители на информация, чертожни инструменти и мостри. За учебните помагала (макети, реални образци, онагледяващи табла, филми за нови технологии и др.) и техническите средства (проектор, компютър и др.) трябва да има подходящо място за съхраняване. Необходими са също нагледни материали - мостри от различни материали, използвани в строителството, снимки, схеми и чертежи, онагледяващи реални обекти и действия (строителство и поддържане на сгради, пътища, язовири и др.).

5.2. Учебна работилница

В учебните работилници се провежда обучението по практика на професията. Обзавеждат се със съоръжения и помагала, свързани с изучаваната професия. В тях трябва да има работно място за всеки обучаван и за обучаващия.

Обзавеждането на учебните работилници за провеждане на обучението по практика на професията включва: шкафове за ръчни инструменти (чук, лост, метла, лопата, кирка, кофа, количка, бормашина, къртач и др.), текелажни средства (въжета, сапани и др.), сигнализационни и указателни средства и лични предпазни средства (каска, маска, очила, работно облекло, специализирано работно облекло), работни места. Необходими са реални образци на различни материали и инструменти, табла за онагледяване на конкретни решения, демонстрационни макети с типични за строителството елементи.

6. Изисквания към обучаващите

Професионалната подготовка по професията "Помощник в строителството" се извършва от лица с образователно-квалификационна степен "магистър", "бакалавър" по специалности от професионално направление "Архитектура, строителство и геодезия" от област на висше образование "Технически науки" от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления (ДВ, бр. 64 от 2002 г.) и съответстващи на учебните предмети (модули) от задължителната професионална подготовка.